

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

شنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۲ _ ۲۸ ربیع الاول ۱۴۴۵ - ۱۴ اکتبر ۲۰۲۳ - شماره ۲۲۷۷ - سال هشتم

۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۱۴

hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspaper.hamdeli@gmail.com t.me/HamdeliNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان سردبیر: جلال خوش چهره

چاپ: صمیم ۳۳۷۲۵-۴۴۵-۰۲۱

تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج

خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵-۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷

یادداشت

سیاست کجاست، ادبیات کجا؟

حاضر است. گو اینکه با ظهور عصر و اندیشه مدرن و ظهور صنعت و کارخانجات و ادوات مدرنیت، ادبیات و هنرند هم از صرف ناظر، خود به فاعل سئوه تبدیل شدند. لورکا در جنگ‌های رهایی بخش اسپانیا شهید شد، با اینکه هیچ‌گاه پیشنهاد عضویت حزب کمونیست اسپانیا را نپذیرفت و هیچ‌گاه هم سیاسی کاری نکرد. و در آن عصر کشتار فرانکوئی، پیکاسوی نقاش تابلو «گرونیکا»ی مشهور خود را آفرید و در آن بمباران شهر مادرید و کشته شدن زنان و کودکان را تصویر کرد. «پولینر» در جریان جنگ کشته می‌شود، «پلز ساندرار» در جنگ اول جهانی دستش قطع می‌شود و «آراگون» و «لوار» در مبارزات حضور داشتند، اما تنها این آثار هنری و صدای آن‌هاست که می‌ماند و ماندگار می‌شود. حافظ که می‌گوید: «ز صدای سخن عشق ندیدم خوشتر/ یادگاری که درین گنبد دوار بماند.» وقتی در فیلم لیه «داک ساو» که «هل گیبسون» کارگردانی کرده بود، داسی سربازی که در جنگ دوم جهانی نزدیک به صد سرباز جبهه متفقین را نجات داده بود و گفت می‌توانی در جنگ شرکت کنی بدون اینکه کسی را بکشی! هرمز علی پور در قطعه‌ای ماندگار از کتاب «لال برف» گفته: «و من هم که می‌دانم با تو فقط از روح سخن گفتم/ یادگارهایی را که می‌بویم و حتی می‌بویم اگر با این مور مور و دره‌هایی استخوانی و بی‌خوابی جهنمی اشمارم/ را نمی‌گیرم تنها نگران هست و شو همور هم هست و هر جا سخن از آزادی و تساوی نان باشد همانجا هم حافظ هست و شاملو هم

امیراسب زنگنه

منتقد ادبی

سیاست به دنبال تغییر و استحاله آدمی است اما هنر و ادبیات به دنبال درک آدمی‌اند. نئین به حزب کمونیست آموزش داد که جنگ ادامه سیاست است در اشکالی دیگر اما به وضوح تجربه شده که عالم مقال سیاست، بر مصلحت و تاریخ مصرفی معین بنا گذاشته شده و همه چیز گذرا یا بسته به شرایطی است. در جنگ دوم جهانی در مقابل فاشیسم هیتلر جبهه‌های پیشرو از مقاومت تشکیل شد و بیش از ۲۰ میلیون از ارتش سرخ و طبقه کارگر شوروی کشته شدند ولی امروز ممکن است نسلی که در ادامه همان شاهنامه هنوز همان شاهنامه حماسی فردوسی است و آن کارکرد تاریخی خویش را از دست داده باشند. اما زمان خویش در اوج بودند اما امروز منسوخ شده‌اند، اما غزل حافظ همان کارکرد ۷۰۰سال پیش خود را یکد می‌کشد. در ادبیات، کرامت و ارزش انسان است که هنر و اثر ادبی را از تاریخ مصرف نجات می‌دهد و ماندگار می‌کند. چه بسیار نظریات سیاسی یا اختراعات علمی که در زمان خویش در اوج بودند اما امروز منسوخ شده‌اند، اما در آثار ادبی و در هنر تا بشریت باقی است شاهنامه هم هست و شو همور هم هست و هر جا سخن از آزادی و تساوی نان باشد همانجا هم حافظ هست و شاملو هم

یاد

غلام‌حسین مصاحب، دانشنامه نویسی ریاضیدان

مؤسسه تربیت شدند، و نیز کتابخانه تخصصی مؤسسه ریاضیات در کشور بی‌تغییر بود. مؤسسه ریاضیات از سال ۱۳۶۳ با ضوابط جدید به پذیرش دانشجو برای دوره‌های عالی ریاضی پرداخت، و در سال ۱۳۷۶ مؤسسه ریاضیات به مؤسسه تحقیقات ریاضی دکتر غلامحسین مصاحب تغییر نام یافت.

خاورمیانه و یک برنده نوبل ادبیات!

دو تلاش علیه انحصاری بودن جوایز نوبل

نرسید! «له دوک تو» گفته بود: در این جهان هزاران تن هستند که بیشتر از او به صلح خدمت کرده‌اند و انتخاب او صرفاً سیاسی و یا به خاطر تعدد گزارش‌های رسانه‌ای با ذکر نام وی بوده است و هنوز هم صلیحی در ویتنام برقرار نشده است. به علاوه، چرا جایزه صلح باید «پول» باشد! پیش از «له»، ژان پل سارتر فیلسوف فرانسوی به همان دلایل جایزه نوبل را نپذیرفته بود. «له دوک تو» که در ۱۹۹۰ و در ۷۹سالگی درگذشت در دهه ۱۹۳۰ از موسسان حزب کمونیست متحده شبه جزیره هندوچین بود و به همین سبب جمعا ۱۱سال از عمر خود را در زندان فرانسویان از دست داد. وی بعداً به جنبش «ویت مین» برای جنگ با استعمار فرانسه پیوست و سپس مبارزه پرزرد آمریکا در جنوب ویتنام را آغاز کرد ولی از ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۳ در مذاکرات آسگاز و سِزِی با کیسینجر مشاور وقت کاخ سفید واشنگتن که در پاریس انجام می‌شد شرکت کرد که سرانجام (در سال ۱۹۷۵) به حل مسئله ویتنام انجامید.

منبع: روزنامک

نگارخانه

نگاهی به کتاب «تن به تن» خاطره پردازی از مرضیه محمد شاهی

صبورانه و عاشقانه جنگیدن

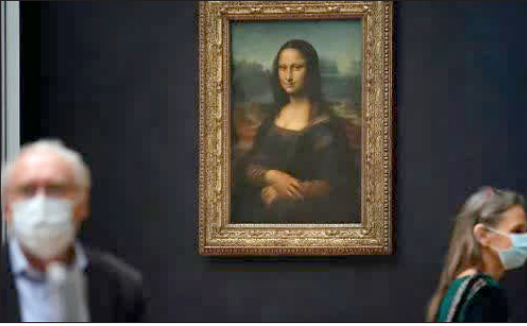
فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

در پیشگفتار این کتاب «تقدیم به محمد عزیزم»، نویسنده می‌نویسد: «... باید با پوست و گوشت تنت تک تک لحظه‌هایی را که می‌گویی حس کنی و گرنه از دور تماشا کردن ماجرا، شاید برای عادی و حتی بی‌معنا باشد. درست مثل وقتی که در گرداب هستی، همه چیز را دایره وار دور خودت می‌بینی اما همین که یک قدم عقب می‌روی از دیدن گردابی که در آن بوده‌ای وحشت می‌کنی ... این کتاب یک روایت از زندگی هزاران بیماری است که در این دنیا با سرطان سر می‌کنند، اما آن‌چه متفاوت است دین بیماری از نگاه یک همراه است؛ همراهی که یا به پای بیمارش در تک‌تک مراحل درمان پیش می‌رود. با او درد می‌کشد، با بیمارش می‌خوابد و با بیمارش زندگی می‌کند ...» در این جنگ تن به تن بالاخره آن کسی پیروز می‌شود که سینه پرزورتری دارد، مرگ، راوی همسرش را از دست می‌دهد: «من تنها نیستم و تمام کسانی که پشت در نشسته‌اند هم‌دردمن هستند. کسانی که شاید تمام ترشان را در سکوت پنهان می‌کردند یا آن قدر شجاع بودند که بی‌میا هو می‌جنگیدند. من شجاع نبودم، من فقط عاشق بودم و در این جنگ تن به تن هم پای معشوق برای زندگی جنگیدم. عاشق، شجاع است، عاشق تا پای جان مبارزه می‌کند و کمتر اخم به ابرو می‌آورد. محمدشاهی ۱۷۸ صفحه خاطره و مخاطره نوشته است و تمام مراحل درمان را نکته به نکته، مویه مو تشریح کرده و گاهی خاطره را به داستان کوتاه و رمان نزدیک کرده است. تفاوت داستان و خاطره در صنعت است، داستان، زمان، مکان، زبان و عیلت دارد، جزئی‌نگری می‌کند اما خاطره به گزارش خورشحالی شدم از اینکه موهایم را نوازش می‌کردم. دانستم که درد زیادی را تحمل می‌کند. موهایم تنها ریسمانی بود که رابطه ناشیویمان را حفظ می‌کرد. داستان گویم/ که چون مرگش رسد خندان بمیرد.»

نگارخانه

دانشمندان راز دیگری از نقاشی «مونالیزا» را کشف کردند

لئونارد داوینچی، نقاش مشهور عصر رنسانس، در کشیدن تابلوی مونالیزا از ترکیب شیمیایی منحصر به فردی برای تولید رنگ استفاده کرده است. دانشمندان با استفاده از تصویربرداری پرتو ایکس توانسته‌اند به ساختار شیمیایی تکنیکی پی ببرند که لئوناردو داوینچی برای ترسیم پرتره مشهور «مونالیزا» استفاده کرده است. کارشناسان می‌گویند یافته جدید نشان می‌دهد نقاش مشهور و خلاق ایتالیایی در عصر رنسانس احتمالاً در زمانی که در اوایل قرن شانزدهم روی نقاشی «مونالیزا» کار می‌کرده، میل به تجربه تکنیک‌های متفاوت داشته است. تیم متشکل از دانشمندان و مورخان هنر در فرانسه و بریتانیا دریافته‌اند دستور ساخت رنگ روغنی که لئوناردو به فرانسوا لایه ابتدایی و پایه خود برای تهیه تابلوی چوب صنوبر نقاشی مونالیزا استفاده کرده، با دستور دیگر تابلوهایی او به لحاظ شیمیایی متفاوت بوده است. ویکتور گونزالس، نویسنده اصلی این مطالعه و شیمی‌دان در مرکز تحقیقات فرانسه، گفت: «او کسی بود که عاشق آزمایش کردن بود و هریک از نقاشی‌های او از نظر فنی کاملاً متفاوت است.» دکتر گونزالس که ترکیبات شیمیایی دهه‌ها اثر از لئوناردو داوینچی، رامبراند و نقاشان دیگر را مطالعه کرده است، در اینباره گفت: «در این مورد جالب است که ببینیم در واقع تکنیک خاصی برای لایه رنگ پس‌زمینه مونالیزا وجود دارد.» بطور خاص، محققان در اولین لایه رنگ لئوناردو داوینچی، یک ترکیب شیمیایی نادر به نام «پلومبوناکریت» پیدا کردند. به گفته آقای گونزالس، این کشف برای اولین بار آنچه را که مورخان هنر پیش از این فقط در حد فرضیه مطرح کرده بودند تأیید کرده است؛ اینکه نقاش به احتمال زیاد از پودر اکسید سرب برای غلیظ شدن و کم‌کم خشک شدن رنگ خود استفاده کرده است. کارمن مابام، متخصص هنر ایتالیا و متصدی موزه متروپولیتن نیویورک، این تحقیق را «بسیار هیجان‌انگیز» عنوان کرد و گفت: «یافتن پلومبوناکریت در مونالیزا نشان‌دهنده روحیه پیوسته آزمایش‌طلب لئوناردو به عنوان یک نقاش است. این چیزی است که او را جادوانه و مدرن می‌کند.» تکه رنگی که از لایه پایه تابلو مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت، با قطری کمتر از یک موی انسان، به سختی با چشم غیر مسلح قابل مشاهده بود و از لبه سمت راست بالای نقاشی برداشته شده بود. دانشمندان با استفاده از پرتو ایکس در یک شتاب‌دهنده «سنکروترون»، یک ماشین بزرگ که ذرات را تقریباً

دریچه

ایزیدرو سانتوس - برزیل

روزنامه همدلی

امشب به راستی شب ما روز روشن است
عید وصال دوست علی رعم دشمن است
باد بهشت می‌گذرد یا نسیم باغ
یا تکبته دهان تو یا بوی لادن است
هرگز نباشد از تن و جانت عزیزتر
چشمه که در سرست و روانم که در تن است
گردن نهم به خدمت و گوشت کتم به قول
تا خاطر معلق آن گوش و گردن است
ای پادشاه سایه ز درویش وامگیر
ناچار خوشه چین بود آن جا که خرمن است

مجازستان

● جاریم تعریف می‌کرد به گریه قلاعه دار
سرگردون می‌ومده حیاطشون... یک ماه کلی
زحمت کشیدن و گوشت و مرغ کباب کردن،
اعتمادشو جلب کردن تا گرفتنش، قلادشو باز
کردن و دیدن په شماره نوشته و گفته تی تاپ رو
پیدا کردین به این شماره زنگ بزین، اینام زنگ
زدن و صاحبش گفته تی تاپ که صبح خونه بوده.
گریه عوضی اینجوری میرفته ازشون مرغ و کباب
میگرفته. (ننه چپوک)
● امروز تو پارک بسودم دیدم به بچه به مامانش
می‌گه دوست دارم گردنم مثل زرافه دراز باشه،
مامانش گفت چرا؟ بچه جمله که «براتون سرمایه میشه»
شکلات و آب‌نبات می‌خورم بیش‌تر مزهش بمونه.
(مینگو)
● یکی دیگه از رسوم دست و پاگیر ازدواج،
خرید طلا ی سنگین برای مراسم عقد هستش،
اغلب هم با این جمله که «براتون سرمایه میشه»
توجیه میکنن. خب کسی نیست بهشون بگه
برای جور کردن همین سرمایه، چندسال دیگه
باید از دواشون رو به تاخیر بندازن؟ میصرفه آیا؟
(حاجم)
● بچه‌هایی شده، اگه تا چهار ساعت دیگه
این ابر و بارون ادامه داشته باشه از کنترل خارج
می‌شم و میرم زن می‌گیرم. (مارتین تایلر).

دنیاطرف

محققان، گفتار را از روی فعالیت مغز بازسازی کردند

تولید گفتار یک فرآیند عصبی پیچیده است که باعث شده محققان در توضیح آن عاجز بمانند. جدا کردن شبکه پیچیده نواحی عصبی که حرکت ماهیچه‌های دقیق در دهان، فک و زبان را کنترل می‌کند با مناطقی که بازخورد شنیداری صدای خود فرد را پردازش می‌کنند، یک مشکل پیچیده است و باید برای نسل بعدی پروتزهایی تولید گفتار بر آن غلبه کرد. اکنون، گروهی از محققان دانشگاه نیویورک اکتشافات اساسی انجام داده‌اند که به باز کردن این گره کمک می‌کند و از آن برای ساخت فناوری بازسازی صدا استفاده کردند که صدای بیماران را که توانایی صحبت کردن خود را از دست داده‌اند، به آن‌ها بازگرداند. این گروه به سرپرستی آدین فلینکر، انشایر مهندسی بیومدیکال در دانشگاه تاندون نیویورک و دانشیار عصب‌شناسی در دانشکده پزشکی گروسمن نیویورک، و یائو وانگ، پروفیسور مهندسی زیست پزشکی و مهندسی برق و رایانه در دانشگاه تاندون نیویورک برای بازسازی گفتار از سوابق مغز از شبکه‌های عصبی پیچیده استفاده کردند و سپس از آن بازسازی برای تجزیه و تحلیل فرآیندهایی که گفتار انسان را هدایت می‌کند، بهره بردند. تولید گفتار در انسان یک رفتار پیچیده است که شامل کنترل فرمان‌های حرکتی و همچنین پردازش بازخورد گفتار می‌شود. این فرآیندها نیازمند درگیری چندین شبکه مغزی پشت سر هم است. با این حال، تفکیک درجه و زمان به کارگیری قشر مغز برای کنترل حرکتی در مقابل پردازش حسی تولید شده توسط تولید گفتار دشوار بوده است. در یک مقاله جدید، محققان با موفقیت فرآیندهای پیچیده بازخورد و پیش‌خورد مغز استفاده کردند. محققان گفتار از هم متمایز کردند. این دقیق سه‌م بازخورد و پیش‌خورد در تولید گفتار را تجزیه و تحلیل کنند. محققان از این دیدگاه جدید برای توسعه پروتزهایی استفاده کرده‌اند که می‌توانند فعالیت مغز را بخوانند و مستقیماً آن را به گفتار رمزگشایی کنند. در حالی که بسیاری از محققان در حال کار بر روی توسعه چنین دستگاه‌هایی هستند، نمونه اولیه دانشگاه نیویورک یک تفاوت اساسی دارد و آن این است که می‌تواند صدای بیمار را تنها با استفاده از مجموعه داده‌های کوچکی از سوابق مغزی، به میزان قابل توجهی بازسازی کند. نتیجه ممکن است این باشد که بیماران پس از از دست دادن صدایشان نه تنها موفق به بازگرداندن یک صدا شوند بلکه صدای خود را پس بگیرند. این به لطف یک شبکه عصبی عمیق است که فضای شنیداری نهفته را در نظر می‌گیرد و می‌توان آن را تنها بر روی چند نمونه از صدای خود فرد، مانند ویدیوی که در آن صحبت کرده است، آموزش داد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها، محققان به گروهی از بیماران مبتلا به صرع مقاوم به درمان مراجعه کردند که در حال حاضر با دارو قابل درمان نیستند. این بیماران شبکه‌ای از الکترودهای نوار مغزی را برای یک دوره یک هفته‌ای روی مغزشان کاشت کردند تا شرایط آنها را بررسی کند. آنها درک مهمی در مورد فعالیت مغز در طول عمل تولید گفتار در اختیار محققان قرار دادند.